

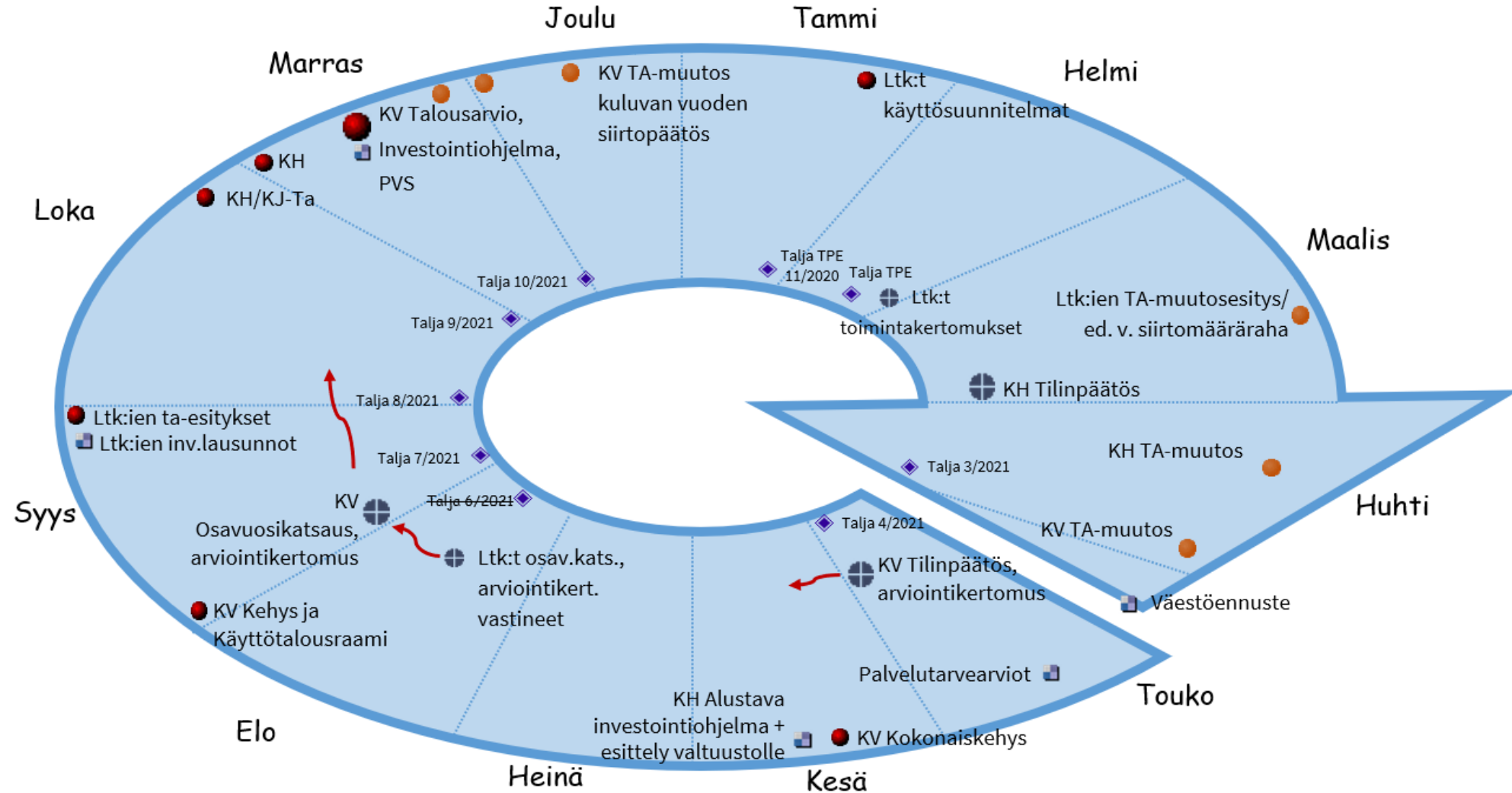
Talousohjausmalli ja talousasioiden käsittelyaikataulu

KH 23.8.2021

Järvenpää

Talouden vuosikello

Talousarvion ja talousohjelman 2022-25 käsittelyaikataulu

Toimielin	Pvm	Asia
KH	23.8.	Talousarviokehys, Alustavan investointiohjelman lähetys lausuntokierrokselle
KV	6.9.	Talousarvion lähetekeskustelu ja kehys
KV perehdytys	9.9.	
KH-semma	20.-21.9.	
<i>Ltk iltakoulu</i>	<i>15.9.</i>	<i>Alustavien investointiohjelmien esittely</i>
Ltk:t	Syyskuu	Talousarvioesitys, lausunnot investointiohjelmaan
Talja	1.10.	Investointiohjelmalausunnot, talousarvion valmistelutilanne
KH, ltk:ien ja ryhmien pj semma	2.10.	
KH	25.10.	KJ talousarvioesitys (<i>Keusoten lopulliset TA-luvut 15.10.</i>)
KV-semma	29.-30.10.	
KH	1.11	Investointiohjelma, Talousarvioesitys, Vero-%
KV	15.11.	Investointiohjelma, Talousarvioesitys, Vero-% (hyväksyttävä vuosittain 17.11. mennessä)

Talousasioiden poliittinen käsittely 2021 touko-elokuu

- Vanha valtuusto ja lautakunnat
  - toukokuu
    - 10.5? veroennustekehikko 2022-2024
    - KV 24.5. talousarviomuutokset, siirtomäärärahat
  - kesäkuu (vaalit 13.6./valtuutettujen vahvistaminen 18.6.):
    - KH 14.6. virkamieskehys
    - KV 21.6. tilinpäätös ja arviointikertomus
- Uusi valtuusto, lautakunnat
  - elokuu
    - valtuuston ja lautakuntien järjestäytyminen
    - *alustavan investointiohjelman esittely valtuustolle iltakoulussa /osana perehdytystä*
    - KH 23.8. talousohjelmakehys 2022-2025
    - KH 23.8. alustava investointiohjelma lautakuntiin kommentoitavaksi

ELOKUU		
M	2	
Ti	3	
K	4	
To	5	Ryhmät
P	6	
L	7	
S	8	
M	9	KVALT
Ti	10	
K	11	KHALL
To	12	
P	13	
L	14	
S	15	
M	16	KHALL
Ti	17	
K	18	
To	19	
P	20	
L	21	
S	22	
M	23	KHALL
Ti	24	OPKA
K	25	HYVO
To	26	KauKe
P	27	Talja
L	28	
S	29	
M	30	KHALL
Ti	31	Henkja, Tarkla

Talousasioiden poliittinen käsittely 2021 syys-lokakuu

- syyskuu
  - *KV 6.9. talousohjelmakehys 2022-2025*
  - Lautakunnat 16.-22.9.
    - osavuosisraportti 6/2021 → ml. talousarviomuutosesitykset koskien koronasiirtoja ja sitovien toiminnallisten tavoitteiden aikataulumuutoksia
    - arviointikertomusvastineet vuodesta 2020 lautakunnissa
    - talousarvioesitys lautakunnissa
    - investointiohjelmat lausuntokierroksella lautakunnissa
  - KH 27.9. osavuosisraportti 6/2021 & arviointikertomusvastineet, *2021 talousarviomuutokset (koronasiirrot €:t ja sitovat tavoitteet)*
- lokakuu
  - KV 11.10. osavuosisraportti 6/2021 & arviointikertomusvastineet
  - Keusoten lopulliset TA-luvut 15.10.
  - KH 25.10. KJ:n esitys talousarviosta

SYYSKUU			LOKAKUU		
K	1		P	1	Talja
To	2	Ryhmät	L	2	Khall Sem+Itk+pj+ryhpj
P	3	Talja	S	3	
L	4		M	4	KHALL
S	5		Ti	5	Pj-jaosto
M	6	KVALT	K	6	
Ti	7	PJ-jaosto	To	7	Ryhmät
K	8		P	8	
To	9		L	9	
P	10		S	10	
L	11		M	11	KVALT
S	12		Ti	12	Henkja
M	13	KHALL	K	13	Tarkla
Ti	14		To	14	
K	15	Tarkla	P	15	
To	16	Kauke	L	16	
P	17		S	17	
L	18		SYYSLOMA VKO 42		
S	19		M	18	
M	20	KHALL SEM, KHALL	Ti	19	
Ti	21	KHALL SEM, OPKA	K	20	
K	22	HYVO	To	21	
To	23		P	22	
P	24		L	23	
L	25		S	24	
S	26		M	25	KHALL
M	27	KHALL	Ti	26	OPKA
Ti	28	Henkja	K	27	JÄVE, HYVO
K	29	JÄVE	To	28	KauKe, Talja
To	30		P	29	KVALT SEM
			L	30	KVALT SEM
			S	31	

Talousasioiden poliittinen käsittely 2021-2022 joulukuuta tammikuuta

- marraskuu
  - KH 1.11. KHn esitys palveluverkkosuunnitelma, investointiohjelma, talousohjelma, veroprosentti
  - KV 15.11. päätös palveluverkkosuunnitelma, investointiohjelma, talousohjelma, veroprosentti
  - Lautakunnat (16.-18.11.) määrärahan ylitykset → talousarviomuutosesitykset vuosille 2021-2023
  - KH 29.11. talousarviomuutokset 2021-2023 (määrärahan ylitysanomukset ja sopeutuksen siirto tasu-vuosille)
- joulukuu
  - KV 13.12. talousarviomuutokset 2021-2023 (määrärahan ylitysanomukset ja sopeutuksen siirto tasu-vuosille)
  - Strategiapäivitys käynnistyy
- tammikuu 2022
  - lautakunnat käyttösuunnitelmat 2022-2025
- kevät 2022
  - Strategiakorttien, ja sitovien toiminnallisten tavoitteiden päivitys vuosille 2023-25 & tarvittaessa talousarviomuutokset 2023-25

MARRASKUU			JOULUKUU		
M	1	KHALL	K	1	
Ti	2	Pj-jaosto	To	2	
K	3		P	3	
To	4		L	4	
P	5		S	5	
L	6		M	6	Itsenäisyyspäivä
S	7		Ti	7	KHALL, Henkja
M	8	KHALL	K	8	Tarkla
Ti	9	Henkja	To	9	Ryhmät
K	10	Tarkla	P	10	
To	11	Ryhmät	L	11	
P	12		S	12	
L	13		M	13	KVALT
S	14		Ti	14	Pj-jaosto, OPKA
M	15	KVALT	K	15	JÄVE, HYVO
Ti	16	OPKA	To	16	Kauke
K	17	HYVO	P	17	Talja
To	18	Kauke	L	18	
P	19		S	19	
L	20		M	20	KHALL
S	21		Ti	21	
M	22	KHALL	K	22	
Ti	23		To	23	
K	24	JÄVE	P	24	Jouluaatto
To	25		L	25	Joulupäivä
P	26	Talja	S	26	Tapaninpäivä
L	27		M	27	
S	28		Ti	28	
M	29	KHALL	K	29	
Ti	30		To	30	
			P	31	

Talousarvio, taloussuunnitelma ja talousohjelma

- Kuntalain mukaan
  - valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi vuodeksi talousarvio ja taloussuunnitelma vähintään 3 vuodeksi. Taloussuunnitelman ensimmäistä vuotta kutsutaan talousarvioksi.
  - talousarvio sisältää kunnan taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet, käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä investointi- ja rahoitusosan
  - valtuuston tulee hyväksyä veroprosentti vuosittain 17.11. mennessä
- Järvenpäässä
  - vuosittainen talousarvioprosessi sisältää investointiohjelman päivityksen ja talousohjelman päivityksen.
  - päätökset investointiohjelmasta, talousarviosta ja -suunnitelmasta ja veroprosenteista tehdään vuosittain marraskuussa. Tässä järjestyksessä, koska tavoitteena on tasapainoinen talous.
    - Veroprosentti määrittää kaupungin tulo-rahoituksen, joten veroprosentin hyväksymistä ei käsitellä irrallaan talousarvion hyväksymisestä.
    - Talousarvioon sisällytettävien palvelujen laajuus määräytyy nykyisen toiminnan laajuuteen tulevien muutosten perusteella. Palveluverkon osalta laajuus määrätään investointiohjelmassa.
    - Ts. jotta voidaan arvioida palvelujen laajuus, pitää tietää investoinnit ja jotta tiedetään, että rahat riittää palvelujen tuottamiseen, pitää tietää paljonko rahaa tarvitaan ennen kuin lyödään veroprosentit lukkoon.
  - taloussuunnitelma on nimeltään talousohjelma, joka hyväksytään kerrallaan neljäksi vuodeksi. Ohjelmakauden ensimmäinen vuosi muodostaa talousarvion.
  - valtuusto hyväksyy vuosittain talousarviossa lautakuntia ja palvelualueita sitovat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Kaupunginvaltuuston päättämät sitovat toiminnalliset kytkeytyvät suoraan kaupungin strategiaan päämääriin.
  - sitovat toiminnalliset tavoitteet sekä niiden toteuttamiseksi myönnettyt määrärahat ovat muutettavissa vain valtuuston päätöksellä. Useampivuotisen talousohjausmallin mukaisesti lisämäärärahoja ei lähtökohtaisesti myönnetä.
  - Talousohjelmaa tarkastetaan vuosittain verotuloissa ja palvelutarpeissa tapahtuvien muutosten perusteella.

Järvenpään talousohjausmallin toiminta

- Useampivuotinen sitova talousohjelma tarkoittaa, että yhden vuoden lukujen ylittyminen tai alittuminen ei ole ratkaisevaa, vaan sitovuustason talouden pitää pysyä tasapainossa koko talousohjelmakaudella. Talousohjausmallin mukaisesti talousarviomuutoksia ei lähtökohtaisesti tehdä.
- Talousohjausmallin mukaisesti yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan ylittyminen tulee kattaa seuraavien vuosien määrärahasta ja vastaavasti yksittäisen vuoden talousarviomäärärahan alittuminen voidaan käyttää seuraavina vuosina.
- Jos sitovuustasosta vastaava toimielin havaitsee tilivuoden määrärahasa riittämättömäksi, sen tulee anoa lisämäärärahaa ja tehdä samassa yhteydessä esitys siitä, kuinka ylitys katetaan tulevien vuosien määrärahoista, joko tuloja lisäämällä tai menoja vähentämällä.
  - Esitys tehdään osavuosikatsauksen tai kuukausiraportoinnin yhteydessä, ja viimeistään siten, että ohjelmakautta koskeva talousarviomuutosesitys voidaan käsitellä vuoden viimeisessä valtuuston kokouksessa.
- Määrärahojen käytön alittuessa kehyksestä vastaavan toimielimen tulee tehdä esitys menneen talousarviovuoden määrärahan siirrosta kyseisen vuoden tilinpäätöksen valmistuttua.
  - Mikäli säästyvä määräraha halutaan käyttöön ohjelmakauden seuraaville vuosille, tulee lautakunnan tehdä esitys siten, että se voidaan käsitellä huhtikuun valtuustossa.
  - Säästyviä määrärahoja ei voi kohdentaa pysyviin menolisäyksiin.

Talousarvion laadinnan tekniset ohjeet

Talousarvion päivitys 2021 (talousohjelma 2022-25)

- Lakisääteinen minimivaatimus talousarvion sisällön päivitykseen
  - eurot 3v
  - toiminnalliset tavoitteet 1v
- Eurojen päivitys 2022-25
  - 2022-25 nykyiset pohjalla + pakottavat rahoitus ja menomuutokset + jatko-oletukset vuosille 2024-25
  - sote/maakunta 2023: maakunnan vaikutukset verotuloihin, valtionosuuksiin ja toimintakuluihin tarkennetaan viimeisimpien tietojen mukaisesti 6.9.2021 käsiteltävään kehykseen --> tarkennetaan kj esitykseen, kun tiedot muuttuu
- Strategiakorttien ja sitovien tavoitteiden päivitys
  - Sitovat tavoitteet 2022-23 tarkennetaan jory/palvelualuejory työskentelyllä elokuun aikana --> lähtökohtana kevyt päivitys, vain niiltä osin kuin tarpeen
    - Huom! Mikäli 2021 tavoitteita joudutaan viivästyttämään vuosille 22-23 → huomioidaan valmistelussa!
  - Vuosille 2023-25 täsmennetään strategiat ja täydennetään sitovat tavoitteet vasta talousohjelmakäsittelyn jälkeen keväällä 2023
    - Jos tarkentuneilla tavoitteilla vaikutusta euroihin, muutokset vuosille 2023-25 viedään budjettiin talousarviomuutoksina

Strategiaosio ja riskiliite

- Strategiaosio

- Strategiakortit säilyvät pääosin ennallaan
- Tavoiteaikataulujen tarkistus lautakuntien esitysten/valtuuston päätöksen mukaisesti
  - käsittely osavuosikatsauksen yhteydessä → esitys talousarviomuutoksesta!
- Keinot päivitetään uusien suunnitelmien mukaisesti vuosille 2022-2023
- Strategiamittaritietojen täydennys
  - puuttuvien numeeristen tavoitteiden tarkennus strategiakortteihin
  - mittareiden lähdetietojen, tietojen keruun ja laskennan dokumentointi

mittaripäivitys
11.10.
mennessä

- Riskiliite

- riskien tarkistus ja täydennys
- riskienhallintatoimenpiteiden tarkistus ja täydennys

lautakuntiin
syyskuussa,
johtoryhmään
lokakuun alussa

Talousohjelmanraportti / käyttötalousosiot

- [Talousarviokirjan rakenne](#) sama kuin vuosi sitten, pohja talouden jaetussa kansiossa.
  - Kiinteät osat:
    - Palvelukuvaukset tärkeimmistä palveluista
    - Tehty vuonna 2020/2021, korjaukset tarvittaessa
  - Päivittyvät osat:
    - Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa
      - Yhteiset ja tarvittaessa tarkentaen tärkeimpiin palveluryhmiin, fokus oleellisissa
    - Tarkistetut sitovat taloustavoitteet 2022-25
    - Tarkistetut irtaimistoinvestoinnit 2022-25 (päivitys synkronoidusti investointiohjelmaan)
    - Uutena keskeiset suoritteet ja tunnusluvut, sekä palvelujen yksikkökustannukset
  - Täydentyvät osat:
    - Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2022-23 tarkennetaan keinot uusien suunnitelmien mukaisiksi, 2024-25 lisäys osana strategian päivitystä talousohjelman hyväksymisen jälkeen 2022
- Yleinen ohjenuora:
  - Pidetään raportti tiiviinä!
  - Päivittäminen ≠ uuden tekstin lisääminen vanhan perään, vanhan poisto/karsinta ja täsmennys/korvaus ajantasaisella

lautakuntiin
syyskuussa

Talousohjelmaraaportti / yleisosio ja konserniyhteisöt

- Yleisosio
  - Kaupunginjohtajan katsaus
  - Kehitysnäkymät: toimintaympäristö, henkilöstöpolitiikka ja taloudellinen tilanne
  - Taloussuunnittelun perustelut
  - Arvio merkittävistä riskeistä
  - Sitovuusmääräykset ja rakenne
- Konserniyhteisötavoitteet
  - Tilannekatsaus ja tyttärien tavoitekeskustelut

päivitys 11.10.
mennessä

esitykset
syyskuussa,
talousjaostoon
1.10.

Materiaalit ja lomakepohjat

- Tiedot koostetaan yhteisiin raporttipohjiin
- Raporttipohjat ja ohjeet tallennetaan teamsiin
  - Taloustyöryhmän jaettuihin tiedostoihin, joihin on pääsy myös johtajilla ja tarvittavilla asiantuntijoilla
- Taluspalvelut toimittaa linkit tiedostoihin palvelualueille ja antaa tarvittaessa tarkempaa neuvontaa laadinnassa
- Casemissa lautakuntien käsittelyt valmistellaan tehtäväluokalle 02.02.00.01 Talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelu ja liitetään kaupunkitasoiseen asiaan **JARDno-2021-1272, Talousarvion 2022 laadinta**
- Yhteyshenkilöt
  - taloussuunnittelupäällikkö Kimi Alifrosti
  - talousjohtaja Kirsi Rinne